Afspraken rond God
(2) Rituelen: God aanwezig brengen

Lezing

Ze kwamen in Betsaïda. Er werd een blinde bij Hem gebracht, en men smeekte Hem om de man aan te raken. Hij pakte de blinde bij de hand en bracht hem buiten het dorp. Hij deed wat speeksel op zijn ogen, legde er zijn handen op en vroeg: 'Ziet u iets?' Hij begon weer te zien en zei: 'Ik zie mensen, het zijn net bomen, maar ze lopen rond.' Daarna legde Hij weer zijn handen op de ogen van de blinde. Deze sperde zijn ogen open en genas; hij zag alles nu heel helder. Hij stuurde hem naar huis met de waarschuwing: 'Ga het dorp niet in!'

Mc 8,22-26 (NBV21)

Overweging

In deze cyclus – afspraken rond God – bekijken we in deze tweede viering hoe we God kunnen aanwezig brengen in de vieringen. Maar ook meer dan dat: waarom zijn rituelen belangrijk in onze vieringen?

In mijn ogen is een ritueel een handeling waarvan een gemeenschap het erover eens is dat deze een bepaalde betekenis heeft. In de gewone vieringen zijn er vaste rituelen en in deze viering hebben we nog enkele rituelen toegevoegd.

Iedere viering start met het ritueel van het aansteken van de Paaskaars en daarop volgend de gedachteniskaarsjes. Het aansteken van de Paaskaars geeft mij altijd het gevoel van de officiële start van de viering maar ook vooral het uitnodigen van God om aanwezig te zijn. Op dat moment verandert er in mijn beleving iets. De buitenwereld is even weg en onze gemeenschap is samen. De gedachteniskaarsjes nemen vervolgens de grens weg tussen mensen die reeds overgegaan zijn en ons. De fysiek aanwezige gemeenschap breidt zich uit tot iedereen die er ooit bij hoorde, in persoon of in het leven van iemand.

Het ritueel van het breken van brood en schenken van wijn geeft ons de kans om elkaar beter te leren kennen. We delen vreugde en verdriet, dit zijn sterke emoties en staan buiten de dagelijkse routines en zakelijke bezigheden. Het delen hiervan is een blijk van vertrouwen.
Het delen van brood en wijn betekent voor mij ook dat we elkaar voeding geven. Niet enkel eten en drank maar zorg voor elkaar. We geven aan elkaar en krijgen van elkaar.

In deze viering hebben we nog enkele extra rituelen voorzien. Degenen die mee vertrokken vanuit het Minnewater hebben een korte pelgrimstocht gedaan. **Vertrokken vanuit onze vaste plaats van viering naar deze tuin** (een verrassing van het laatste moment) waar we onze toevlucht vonden op deze dag. Een stille tocht waar iedereen zich in gedachte kon voorbereiden op de viering. Of de week kon overlopen en even stilstaan bij de wat er gebeurde en hoe we hierop reageerden.

Bij het binnenkomen werden jullie handen overgoten met water. Niet met de bedoeling te reinigen maar als verkwikkend water, een verfrissing voor lichaam en ziel.

De vredeswens is in onze gemeenschap altijd een actief moment. We gaan naar elkaar en wensen elkaar vrede. Vandaag gaan we hieraan iets toevoegen. Omdat we op dat moment toch allemaal in beweging zijn voorzien we een extra plaats om naartoe te gaan.

Licht is belangrijk. We geven dan ook aan iedereen de kans om een kaarsje aan te steken en te plaatsen bij 1 van deze intenties: VREDE – HELING – VERBONDENHEID – RECHTVAARDIGHEID. Alle 4 waard om extra te ondersteunen met licht.

De bedoeling was om ook aan de voorbeden iets toe te voegen. Uiteraard mogen namen genoemd worden. Maar er is een ritueel dat jaren geleden in de Magdalenakerk stond bij het project van Yot: Hemelse Geuren. Er brandde constant een kooltje en er lagen korreltjes wierook langs. Met een vraag, een gedachte, een gebed in het hoofd kon men dan een korreltje wierook op het kooltje leggen en ging de rook, samen met de intentie, recht naar boven. Dat gevoel toen heeft altijd indruk blijven maken en dit ritueel wilde ik dan ook graag met jullie delen.
Maar **ik probeerde dit gisteren thuis uit in open lucht en het effect was niet hetzelfde. Dus dit ritueel gaan we vandaag niet doen** maar misschien op een ander moment eens?

Wat is nu het belang van deze rituelen? Voor mij is dit het zichtbaar maken wat niet uit te leggen is. Het verbinden van mensen met dezelfde intenties, het versterken van een gemeenschap. De rituelen hebben een betekenis omdat wij het erover eens zijn dat dit zo is. De vaste rituelen geven structuur en rust aan de vieringen. Zelfs in de zomervieringen, waar de uitwisseling toch meer een gevoel geeft van een gesprek, is de structuur belangrijk om terug te focussen op het belang van de viering.

Dit zijn allemaal rituelen voor wanneer we samen zijn. Maar toen ik enkele maanden thuis was na mijn val en operatie aan mijn elleboog heb ik ervaren hoeveel verschil het maakte om een paaskaars die ik kreeg te kunnen aansteken op het moment dat jullie samen waren. Een verbindend licht met de gemeenschap. Het is dus niet nodig om fysiek samen te zijn om deel uit te maken van een gemeenschap. En dan vraag ik mij af in hoeverre een gedachte of een gebed kan versterkt worden door dit – ook op afstand – samen te doen. In de tijd van corona hadden we tenslotte maar dat.

Ik heb het geluk dat ik op mijn werk dagelijks een kaars kan aansteken. Dit doe ik met de gedachte: Licht voor iedereen die het nodig heeft. Meestal steek ik deze kaars aan om ongeveer kwart na 9. Mag ik jullie uitnodigen om op deze tijd, ergens op een dag deze week, ook even licht te wensen aan wie het nodig heeft. Misschien geeft dit het vuur van de kaars wel extra kracht. En anders geeft het mij in ieder geval een vorm van verbondenheid met jullie want ik zal zeker aan jullie denken op dat moment.

Lut Cauberghs
De Lier, Brugge, 10 september 2023